

یادداشت احتمال تغییر سیاست‌های جمهوری آذربایجان در قبال روسیه

رئیس جمهور آذربایجان از طریق معتمدترین نیروهای روسیه در کشور خود پیام احتمال جدا شدن مسیرش از مسکو را به آنها مخابره کرده است.

به گزارش آران نیوز به نقل از خبرگزاری تسنیم؛ با روی کار آمدن الهام علی اف در باکو اگرچه سیاست موازنه مثبت میان شرق و غرب که پدر او حیدر علی اف بنیانگذار آن به شمار می رفت ادامه پیدا کرد، اما نزدیکی باکو به مسکو تبدیل به امری غیرقابل چشم پوشی شد. الهام علی اف به عنوان فردی که گرایش به نزدیکی به روسیه دارد شناخته شده و حتی در قالب انقلابهای رنگی برنامه هایی برای سرنگونی او و جانشینی دولتی غربگرا به جای او مطرح شد. اما با این همه روابط علی اف و روسیه آن چنان که به نظر می رسد بدون مشکل نبوده و خصوصاً در سالهای اخیر فراز و نشیبهایی را پشت سر گذاشته است. این فراز و فرودها باکو را به سوی یک تغییر مسیر و یا بازنگری در سیاستهای کلی خود سوق داده است که این تغییر سیاستی می تواند تحولات عمیقی در قفقاز و خاورمیانه داشته باشد. از نقاط عطفی که میتواند نشان دهنده حرکت رو به تغییر سیاستهای باکو در قبال مسکو باشد مصاحبه ای است که ذاکر حسنوف، وزیر دفاع آذربایجان ماه گذشته با رسانه های آذربایجانی کرده و پس از 4 سال از پشت پرده توقف عملیات ماه آپریل سال 2016 علیه نیروهای ارمنی در منطقه اشغال آذربایجان خبر داد.

او در این مصاحبه اذعان کرد که عملیات موفقیت آمیز آپریل 2016 که پس از قریب به 25 سال نخستین پیروزی نیروهای ارتش آذربایجان علیه نیروهای ارمنی بود پس از تماس تلفنی همتای روسی او، سرگئی شویگو متوقف شد و نیروهای ارتش این کشور پیشروی خود به سمت مناطق اشغالی را متوقف کردند. او در حالی به صورت رسمی این خبر را اعلام کرد که دو روز بعد راهی مسکو برای دیدار با همتای روسی خود بود. 3 روز پس از این مصاحبه حسنوف، الهام علی اف نیز در یک سخنرانی در میان سربازان ارتش این کشور در 25 ژوئن به صورت ضمنی از مداخلات خارجی و تحمیلاتی که مانع از اقدامات مستقل این کشور برای رهایی اراضی اشغالی آن می شود انتقاد کرد. اگرچه در این سخنرانی هیچ اسمی از هیچ کشوری به میان نیامد اما تمام منابع تحلیلی آذربایجان معتقد بودند که روسیه هدف اصلی انتقادات ضمنی علی اف بوده است.

پس از این مصاحبه و سخنرانیها برخی از رسانه های غیردولتی اما نزدیک به منابع دولتی در باکو شروع به انتشار برخی تحلیلها و اخبار در مورد اقدامات خرابکارانه مسکو و نیز تهدیدهای ضمنی و مستقیم روسیه علیه آذربایجان کردند. از جمله موضوعاتی که در این تحلیلها بارها بر آن تأکید شد، وجود ستون پنجم روسیه در آذربایجان بود. منابع خبری آذربایجان از وجود ستون پنجم روسیه که در تمام سطوح حاکمیتی دولت باکو حضور داشته و البته از روسیه دستور میگیرند خبر داده و احتمال خرابکاری آنها در امور کشوری را بعید ندانستند. همچنین مانع تراشیهای مسکو در قبال همکاریهای باکو و اتحادیه اروپا از دیگر مواردی بود که رسانه های نزدیک به حاکمیت در مورد مداخلات مسکو در مسائل داخلی باکو بیان کردند.

بر اساس این اخبار این تنها روسیه و فشارهای مستقیم و غیرمستقیم کرملین است که تبدیل به مانعی اصلی در مورد افزایش سطح همکاریهای باکو و اتحادیه اروپا نه تنها در عرصه های سیاسی بلکه حتی در امور اقتصادی و تجاری شده است. این فشارهای کرملین علیه باکو تا به حدی قابل لمس بوده که در سالهای اخیر عملاً باکو خارج از اراده مسکو امکان برداشتن هیچ گامی نداشته و اضطراب امکان خرابکاریهای امنیتی و یا تحولات سیاسی در ساختار حاکمیتی باکو از سوی روسیه به حدی بالا بوده که رئیس جمهور این کشور به نشانه اعتراض و همچنین جلوگیری از هرگونه امکان خرابکاری از سفر به مسکو برای مراسم رژه بزرگداشت پیروزی جنگ جهانی دوم خودداری کرده است. دولت روسیه به صورت مستقیم با چند گروه در درون حاکمیت باکو در حال همکاری است که برخی از این گروهها چندان دل خوشی از علی اف ندارند و همواره امکان اقدام عملی و سیاسی آنها علیه علی اف وجود داشته است. این حجم از ادعاهای منفی علیه مسکو آن هم در رسانه هایی با گرایشات مختلف در آذربایجان نشان دهنده حرکت رسانه ای سازمان یافته دارد.